

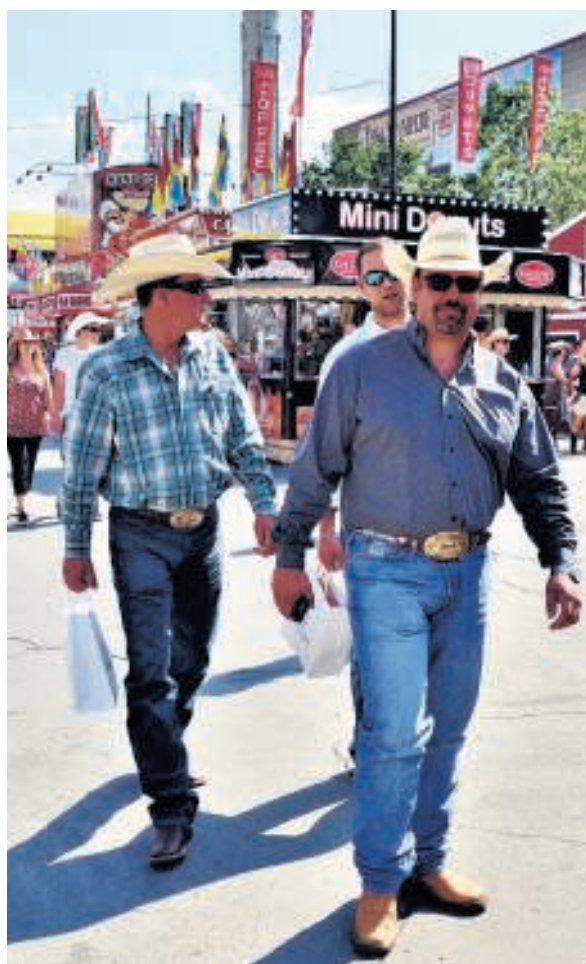
RE

de wereld

OFF YOU GO!

Op de
Calgary
Stampede

De Stampede, één van de grootste rodeo's van Noord-Amerika, wordt elk jaar in het Canadese **Calgary** gehouden. Een twaalfdaags feest van opstuivend zand, cowboyhoeden en schrammen. 'Geen enkele deelnemer komt hier ongehavend vandaan.'

tekst en foto's IMCO LANTING

NIET VOOR WATJES

Bij de tweede cowboy gaat het al mis. De berijder, die het na een paar seconden niet meer volhoudt en van het heftig bokkende paard wordt gooid, heeft zijn hand iets te stevig vastgesnoerd. Hij wordt achter het nog steeds hysterisch springende dier de hele arena door gesleept. Twee ruiters komen aan weerskanten van het opstandige paard rijden om de jongeman uit zijn benarde positie te bevrijden.

Net op het moment dat de man zich weet los te wringen, haalt het paard flink nog één keer flink uit en trapt hem hard tegen zijn rechterbeen. Even ligt hij doodstil op de grond, dan wordt hij overeind geholpen. Strompelend en duizelig verdwijnt hij achter de coulissen. Niet dat de rodeo nu wordt stilgelegd of dat iemand zich bekommert om het lot van de onfortuinlijke cowboy. Integendeel. Vanuit speakers klinken de stemmen van twee commentatoren jolig: "Op momenten als deze zingen wij altijd: *Let it go, let it go, let it go hoooo.*" Vanaf de bomvolle tribune met twintigduizend toeschouwers klinkt gelach en applaus. Nog geen vijf minuten binnen en we hebben de boodschap al begrepen: de Calgary Stampede is niet voor watjes.

Ruim honderd jaar geleden begonnen als verzetje tussen boeren onderling, is de Calgary Stampede met ruim een miljoen bezoekers uitgedoemd tot één van de grootste evenementen van Canada. En waar we rodeo zeggen, bedoelen we alles wat het óók is: kermis, huishoud- en landbouwbeurs, muziekfestival en eestfestijn. Daarnaast zijn er *native Americans* van zeven stammen aanwezig, die bivakkeren in een groot aantal tipi's.

Dit alles strekt zich uit over een terrein ter grootte van ongeveer veertig voetbalvelden, midden in het centrum. Nogal groot dus, maar met een pizzapunt of een lekkerbekje op een satéprikker kun je gewoon stevig blijven doorstappen en rondkijken. Naar het publiek bijvoorbeeld, een attractie op zich.

Duizenden cowboyhoeden golven door de massa en aan veel dragers van de hele westernrambam (*boots*, riem met grote gesp, hes, veterstropdas, jasje met franjes) kun je zien dat het niet hun dagelijkse kloffie is. Iets te schoon en iets te glimmend. Voor de *real thing* moeten we aan de andere kant van het Stampederrein zijn. Daar, vanaf de tribune, zie je het beste van de Noord-Amerikaanse rodeo voorbijkomen.

Rodeoclown

Tien seconden hoeven de ridders het slechts uit te houden op de bokkende paarden, daarna is het aan de jury hoeveel punten de deelnemer krijgt. Hoe driester het dier en hoe steviger de berijder op z'n plek blijft, des te hoger de score. Spectaculair ziet het er altijd uit, elegant eigenlijk nooit. Als rubberen poppen knallen de cowboys met vertrokken gezichten van voren naar achteren en weer terug op de chagrijnig ogende paarden.

Nog lomper – en riskanter – wordt het als de *bull-riders* één voor één aantreden. Dat gaat als volgt: een honderden kilo's zware en nogal narrige stier met korte scherpe hoorns, zonder zadel, staat tussen vier stalen hekken te wachten tot de berijder op zijn rug plaats-

neemt. Dan zwiepen de deuren naar de arena open. Snuiwend rent de bullebak vervolgens rond om soms na twee seconden, meestal na tien, zijn berijder te lanceren, dan wel naast zich op de grond te kwakken.

Meestal is de rodeoclown in de buurt om de stier af te leiden, zodat de cowboy snel een veilig heenkomen kan zoeken. De stier wordt via een zijdeur weggeleid. Een tafereel dat zich tientallen keren herhaalt en consequent van ironisch commentaar wordt voorzien door de twee grapjassen in hun commentaarhok.

De onderdelen volgen elkaar in hoog tempo op, er zijn nogal wat specialismen. Neem de cowboys die vanaf een galopperend paard met precisie hun lasso om de kop van een wegrennend kalfje weten te werpen en het beestje op zijn zij of rug te leggen. En dat zo snel mogelijk. Of het onderdeel stierworstelen, waarbij de ruiter vanaf zijn paard een dolle jonge stier bij de hoorns vat, erbovenop springt en in de houdgreep op de grond legt. In de avonden volgt dan nog de huifkar- of *chuckwagon*-race, waarbij de mannen, staand op de bok, de paarden tot het uiterste drijven. Als testosteron met het oog waarneembaar was, zou er tijdens de Stampede een dikke mist boven de arena hangen.

Reikispecialisten

Komend uit een land waar dierenbescherming hoog in het vaandel staat, kunnen tafereelen met bokkende paarden en kalfjes die hardhandig pootje worden gehaakt weerstand oproepen. Maar, zo verzekert iedereen, als ergens goed voor dieren wordt gezorgd, is het hier.

"We zijn allemaal rangers die buiten leven en weten wat hun dieren nodig hebben om gezond en fit te blijven," zegt een verzorger. "Er staan 24/7 massagetherapeuten, chiropractors en reikispecialisten voor de dieren klaar om ze te vertroetelen. Vlak voordat de dieren in actie komen, worden ze nog gecontroleerd op stress. En denk dat ze gedurende de hele Stampede in totaal maar zo'n halve minuut in volle actie zijn."

Over vertroetelen gesproken: hoe staat het met de cowboy die in het begin buiten westen werd getrapt door zijn paard? "Het gaat prima met hem – geen enkele deelnemer komt hier ongehavend vandaan. Zijn been is flink gekneusd en hij kan nog niet lopen, maar over een week of zes kan hij de arena weer in."

NAAR DE STAMPEDE

De Calgary Stampede is dit jaar van 3 tot 12 juli. Boek tijdig een hotel! Voorafgaand aan de rodeo wordt een (gratis toegankelijke) Stampedeparade gehouden door het centrum van Calgary. Reserveer als het even kan ook je tickets voor de rodeo's op tijd: 's middags zijn er gevarieerde rodeo-onderdelen, 's avonds de spectaculaire *chuckwagon*-races en een wervelende twee uur durende show (waarvoor geregeld Hollywoodregisseurs worden ingehuurd) met aansluitend vuurwerk. En dit alles tien dagen achtereen. Prijzen per dagdeel tussen vijftien en tweehonderd euro. www.calgarystampede.com

REISINFORMATIE

Vluchten KLM en Air Transat (die laatste april-oktober) vliegen rechtstreeks naar Calgary. Prijzen retourtickets vanaf ca. €650.

3x slapen

€€€ Paintbox Lodge

Gebruik je liever de spectaculaire Rocky Mountains als uitvalsbasis, dan is Paintbox Lodge, op anderhalf uur rijden van Calgary, een fantastische plek. Logeren in landelijk design met uitzicht op duizenden meters hoge bergpieken. 2p kamers vanaf \$210. www.paintboxlodge.com

€€ Hotel Arts

Modern boetiekhotel om de hoek van het Stampederrein in *downtown* Calgary. Hip design, dus een mooi contrast na een rodeodag. 2p kamers vanaf \$130. www.hotelarts.ca

€ Nuvo Hotel Suites

Ruime kamers en appartementen in natuurlijke bruintinten. *Downtown* en twintig minuten lopen van de Stampede. 2p kamers vanaf \$109. www.nuvohotelsuites.com

3x cowboys

Westernbar Ranchman's

Place to be voor echte stadscowboys. De bar (inclusief linedancediscotheek en livemuziek) zit tijdens de Stampede mudvol. Tien minuten rijden vanaf het terrein. www.ranchmans.com

Bar U Ranch

Eén van de oudste ranches in Alberta. Hier werd eind negentiende eeuw de basis voor de Stampede gelegd. De roemruchte outlaw Sundance Kid (van Butch Cassidy's Wild Bunch) werkte hier ooit als paardentrainer. Tegenwoordig kunnen bezoekers er lasso werpen en oude ambachten bekijken. Tachtig kilometer ten zuidwesten van Calgary. www.pc.gc.ca

Western store & art Boothill Gallery

In de charmante Elizabeth Street in het dorp Okotoks, een half uur zuidelijk van Calgary, is de westernwinkel van de gelauwerde Stampedekunstenaar Bernie Brown te vinden. Kleding, serviezen, meubels van boomstammen, koeienhuiden, kunstwerken en andere hebbedingen. Alles wat maar oogt als western, is hier te krijgen. www.berniebrown.com

Met dank aan:
www.travelalberta.com